

STANOVISKO

ODBORU CENTRÁLNÍ HARMONIZAČNÍ JEDNOTKA Č. 5/2024

Dotaz

Jak provádět předběžnou řídicí kontrolu u výdajů realizovaných v návaznosti na vyhlášený stav nebezpečí?

ZAŘAZENÍ DOTAZU

PŘÁVNÍ PŘEDPIS	zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finanční kontrole“)
SOUVISEJÍCÍ PŘÁVNÍ PŘEDPISY	- vyhláška č. 416/2004 Sb., o kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), (dále jen „prováděcí vyhláška“) - zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „krizový zákon“)
KLÍČOVÁ SLOVA	předběžná řídicí kontrola, územní samosprávný celek, krizové opatření, auditní stopa
DATUM ZPRACOVÁNÍ	16. 10. 2024
ZPRACOVATEL	Oddělení Harmonizace interního auditu

Stanovisko

Stav nebezpečí je definován v ustanovení § 3 odst. 1 krizového zákona jako bezodkladné opatření přijímané, jsou-li ohroženy životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí a toto ohrožení není možné odvrátit běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek integrovaného záchranného systému nebo subjektů kritické infrastruktury.

Za stavu nebezpečí je hejtman oprávněn nařídit krizová opatření, která jsou vymezena zejména v ustanovení § 14 odst. 4 krizového zákona k řešení krizových situací a odvrácení ohrožení životů, zdraví, majetku a životního prostředí.

„Hejtman je za stavu nebezpečí oprávněn nařídit

- a) pracovní povinnost, pracovní výpomoc nebo poskytnutí věcného prostředku pro řešení krizové situace (zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.),*
- b) bezodkladné provádění staveb, stavebních prací, terénních úprav nebo odstraňování staveb anebo porostů za účelem zmírnění nebo odvrácení ohrožení vyplývajícího z krizové situace,*
- c) vykonávání péče o děti a mládež, pokud tuto péči nemohou za krizové situace vykonávat rodiče nebo jiný zákonný zástupce,*
- d) přednostní zásobování dětských, zdravotnických a sociálních zařízení a ozbrojených sil, bezpečnostních sborů nebo složek integrovaného záchranného systému, podílejících se na plnění krizových opatření, a v nezbytném rozsahu také prvků kritické infrastruktury,*
- e) zabezpečení náhradního způsobu rozhodování o dávkách sociální péče a jejich výplatě,*
- f) hlášení přechodné změny pobytu osob,*
- g) evakuaci obyvatelstva,*
- h) zákaz vstupu, pobytu a pohybu osob na vymezeném místě nebo území.“*

Z povahy věci v souvislosti s přijetím, resp. **nařízením krizového opatření hejtmanem, neprobíhá předběžná řídicí kontrola před vznikem závazku** ve smyslu ustanovení § 26 zákona o finanční kontrole ve spojení s ustanovením § 13 jeho prováděcí vyhlášky. Toto platí pro všechna bezodkladná opatření, která jsou realizována po dobu vyhlášeného stavu nebezpečí. Pokud by plnění nařízení krizového opatření kraje mělo předcházet provedení předběžné řídicí kontroly před vznikem závazku, došlo by k popření podstaty krizového opatření, které musí být učiněno bezodkladně a také k narušení pravomoci hejtmana krizové opatření nařídit. Pro úplnost uvádíme, že v případech, kdy z objektivních důvodů nelze před vznikem závazku provést „předběžnou řídicí kontrolu před vznikem závazku“, se tato kontrola neprovádí, a to ani dodatečně. S ohledem na stanovený cíl této kontroly, její dodatečné provedení, tzn. provedení poté, co již dojde ke vzniku závazku, nemá opodstatnění.

Předběžnou řídicí kontrolu po vzniku závazku podle ustanovení § 14 prováděcí vyhlášky k zákonu o finanční kontrole, zajišťuje příkazce operace a hlavní účetní. Účelem této kontroly je zajistit, aby závazky orgánu veřejné správy byly hrazeny za plnění, které bylo řádně poskytnuto a to včas, ve správné výši a správnému věřiteli. Jedná-li se o **faktury na plnění, které bylo poskytnuto na základě nařízeného krizového opatření, musí**

před jejich úhradou být provedena předběžná řídicí kontrola po vzniku závazku ve smyslu ustanovení § 14 prováděcí vyhlášky k zákonu o finanční kontrole. V zásadě se jedná o standardní kontrolní postup, který probíhá před proplacením jakékoliv faktury. S ohledem na skutečnost, že jde o bezodkladná krizová opatření ve smyslu ustanovení § 14 odst. 4 krizového zákona, je pravděpodobné, že plnění, k němuž se vztahuje došlá faktura bylo převzato osobami, které nejsou běžně součástí schvalovacího procesu předběžné řídicí kontroly po vzniku závazku (např. starosta postižené obce). V této souvislosti se doporučuje, aby součástí auditní stopy o provedení předběžné řídicí kontroly po vzniku závazku bylo i potvrzení osoby, která plnění převzala.